

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 56.

Vtorik 15. Maliga serpana.

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blavniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četrt leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četrt leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

11. Julija 1851 je bil XXXIII. del, III. tečaj deželnega zakonika in vladnega lista izdan in razposlan, ki zapopade:

Spisek od c. k. kupčijskega ministerstva 28. Februarja 1851 podeljenih izklenivnih pooblastenj. — Razpis kupčijskega ministerstva 5. Aprila 1851. Ugasnjenje Ign. Gessmanovega pooblastitvenja. — Razpis c. k. kupčijskega ministerstva 9. Aprila 1851. Podaljšanje pooblastitvenja Adolf Schöllerja. — Razpis kupčijskega pooblastitvenja 9. Aprila 1851. Podaljšanje pooblastitvenja Karoline Crecelius, Karla Dietzlerja, Peter Prosper Pimonta, Peter Tigeta, Jožef Mihalskega, Marie Hermanove, Jožef Hermanna, Mihaela Kratschmanna, Mihaela Polaka, Leopold Stephana, Friedrich Scheidlinga in Ljudovika žl. Ootha. — Razpis kupčijskega pooblastitvenja 25. Aprila 1851. Podaljšanje Jožef Franc žl. Patrubanovega pooblastitvenja z naslovom „Jožef Doleschal“. — Razpis kupčijskega ministerstva 28. Aprila 1851. Prenešenje Jak. Fr. Henr. Hembergerjevega pooblastitvenja Fenellu Allmannu. — Razpis kupčijskega ministerstva 28. Aprila 1851. Podaljšanje Anton Jurisovega pooblastitvenja. — Razpis c. k. kupčijskega pooblastitvenja 30. Aprila 1851. Ugasnjenje pooblastitvenja zavoljo nerabe. — Razpis kupčijskega ministerstva 3. Maja 1851. Podaljšanje Karl Leyerjevega pooblastitvenja. — Razpis kupčijskega ministerstva 3. Maja 1851. Podaljšanje pooblastitvenja za Karla in Franca Finka. — Razpis kupčijskega ministerstva 3. Maja 1851. Podaljšanje pooblastitvenja bratov Pick. — Razpis kupčijskega ministerstva 5. Maja 1851. Podaljšanje pooblastitvenja Leopold Köppela. — Razglas c. k. krajskega deželnega poglavarstva 2. Julija 1851; zastran ravnar za vgotovbo doneskov občne požitnine za upravno leto 1852.

10. julija 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju XLV. del občnega državnega zakonika in vladnega lista in sicer v edino-nemškem, kakor tudi v vseh dvojnih izdajah razun romansko-nemškega izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 161. Razpis ministerstva za pravosodje od 23. junija 1851, po katerem se ustanovi, da se ima moč notariatskega reda v kronovinah na Moravskem in Selezkem 1. septembra 1851 začeti.

Št. 162. Razpis ministerstva denarstva od 3. julija 1851, s katerim se razglasi ravnanje z 1. julija 1851 pod sedno številko 210 srečkanimi $3\frac{1}{4}$, 4, $4\frac{1}{2}$ in 5 percentnimi dvornokamernimi obligacijami in pozneje uverstinimi koroskostonovnimi domestikalnimi obligacijami.

Št. 163. Cesarski ukaz od 6. julija po katerem se začasno več odločb glede domačih občasnih ali inostranskih tiskarij ustanovi.

Št. 164. Ukaz ministerstva pravosodja od 7. julija 1851, po katerem se po najvišji odločbi naznani, da se nimajo penzionirani ali

iz službe stopili častniki z prideržanjem vojaškega značaja k poroti klicati.

S tem delom ob enem se bo tudi dvanajsti dokladni del izdal in razposlan. Zapopade najponižniše prenašanje najpokorniškega ministerskega svetovavstva, k predstoječemu v XLV. delu pod št. 163. razglašenemu cesarskemu ukazu od 6. julija 1851.

Včeraj 9. julija 1851 sta bili ravno tu sledeča dela občnega državnega zakonika in vladnega lista od leta 1850 v sledečih dvojnih izdajah izdana in razposlana, in sicer XXXIX. del v poljsko-, slovensko-, horvaško- in serbsko-nemškem, LXXXVII. del v rusinsko-nemškem dvojnem izdanju.

Dunaj 9. julija 1851.

Od c. k. vredništva občnega državnega zakonika in vladnega lista.

Austrijsko cesarstvo.

Krajska.

Novice pišejo: Iz Dunaja zvemo veselo novice, da se že 4 leta napovedani in po mnogih overah zadržani slovenki zemljovid obsegajoč celo Ilirio, spodnje Štajarsko, Beneško in Ogersko Slovensko, zopet pridno izdeluje, in da, če nov zadržek nenadoma ne bo dela overal, bo zemljovid do konca tega leta gotov, in kakor zvemo, tako krasno, da se bo zamogel z vsacim zemljovidom meriti. Tako delo — prvo tega načina — katero določi meje vseh dežel in zaznamova vse farne kraje, reke, gore i. t. d. v slovenskim jeziku, potrebuje mnogo truda, mnogo stroškov, in bo častitimu izdatelju g. P. Kozlerju v toliko večji slavo, ker slišimo, da misli temu zemljovidu, v bakro izrezanemu, krajopisni in statistični pregled vseh v zemljovidu zaznamovanih krajev v slovenskim, nemškem in laškem jeziku pridjati. Sicer se bo to delo lepo vezalo s zemljovidi, ki jih je slovensko društvo v Ljubljani zaporedoma na svetlo dajati se namenilo; obraz celiga sveta v dveh polkroglih je, kakor so „Novice“ že omenile, v kamnotisu; za tem pride Evropa in za tem avstrijsko cesarstvo, s priloženimi krajopisi posameznih dežel ob kratkim, kolikor je za poduk slovenskemu ljudstvu potreba.

* Te dni je c. k. okrajni poglavar v Krajnu po slovesni peti maši Luku Kermelu, oklepniku polka cara Nikolaja, rojenemu pri sv. Duhu v Stari fari, svetinjo hrabrosti na persi pripel s sledečim nagovorom:

Ni še davno, kar je kervi in ropa željni sovražnik stal na mejah naših lepih dežel, ni še davno, kar se je kri naših bratov prelivala v nar lepših krajih naše domovine. Hotel je sovražnik Avstrijo podreti, marsikdo je že mislil, da za Avstrijo zadna ura prihaja.

Ali naš pobožni cesar zaupa na Vsemogočnega Boga, kateri je avstrijskim cesarjem vselej na strani stal. Primoran vzame mladi cesar meč v roke, in tavžent in tavžent ju-

naških vojšakov se okrog njega zbira, kateri hrepene življenje in kri za cesarja in domovino dati. Imenitna vodja Radecki in Haynau vodita te hrabre vojsake. Strašna vojska se unema na Laškem, grozno se bijejo na Ogerskim, kri je tekla, kakor potoki — pravična reč zmaga, zatert je bil sovražnik, in naše cesarstvo Avstrija stoji zdaj močnejši kakor popred.

V vednim slavnim spominu bo ostalo, kako so bili Lahi premagani, kako Ogri zaterti, kako omajana Avstrija oteta.

Vprašali bote, kdo so bili ti junaški in serčni vojšaki, kateri so kri in življenje stavili za cesarja in domovino? Z veseljem vam morem povedati, bili so vaši sinovi, bili vaši bratje, kateri so se v verstah cesarske armade tako junaško in serčno obnašali, da so sovražnika pregnali, premagali, zaterli in tako oteli naše cesarstvo.

Med temi junaškimi in serčnimi vojsaki, kateri so bili cesarju popolnoma udani in pripravljeni kri in življenje zanj dati, ste Vi, slavni Luka Kermel, iz polka oklepnikov Nikolaja rusovskega cara, prvi in nar serčniši bili, stali ste pred sovražnikom kakor zid; v nar nevarnih bitvah, v nar hujših vojskah ste se junaško in serčno obnašali, kakor mi piše vaš gospod polkovnik iz velikega Varazdina na Ogerskem 18. preteklega mesca.

Ker naš svetli cesar takiga junaškega in serčnega vojšaka nikoli ne pozabijo, je meni to veselje prihranjeno bilo vaše persi, pod katerimi toliko junaško serce bije, za cesarja in domovino, s to svetlo svetino, darilam cesarske milosti, danes okinčati, kar ste Vi junaški Luka Kermel s svoji pogumnostjo in hrabrostjo zaslužili. Nosite to svetlo svetinjo kakor kinč v nedelih in praznikih na Svojih slavnih persih. Vsacemu bo oznanovala, kateri Vas bo vidil jo nositi, da ste jo v hudih vojskah s svojo udanostjo in pogumnostjo za cesarja in domovino zaslužili.

Bog ohrani našo ljubo domovino, ktere junaški sinovi so vedno bili in bojo svetlimi cesarju serčno udani!

Bog ohrani našo hrabro armado, in njeniga slavniga vodja Radeckega:

Živio, naš svetli Cesar Franc Jožef!

Živio!

Štajarska.

Poskušnja z hlaponom „Sava“ na železnici na Semeringu je srečno stekla.

Horvaška.

Minister bogočastja in uka je suplent na Zagreškem gimnaziu, Ivana Macuna za pravega gimnazialnega učitelja zvolil.

Avstrijska.

Porotna obravnava.

(Dalje.)

Predsednik. Zakaj ste popred to tajili?

Zatoženi. Nisim na to mislil, da sim z nožem mahal. Jožef Presler je sovražen mož; v obraz lepo z njim dela in za herbtom mu stori, kar mu le more,

Predsednik. Ko ste z nožem krog mahali, ste ga iz nožnic zderli?

Zatoženi. Nož sim jaz vun vzel, če sim ga pa iz nožnic potegnul, ali ne, nevem. Zna-biti, da se je sam izderl, ko sim ga vun vzel, iz nožnic ga pa jaz nisim zderl.

Predsednik. Pa pogledajte nož, saj nima pe-resa, je prav navadno narejen.

Zatoženi. Brez peresa se še veliko ložeje zdere.

Predsednik. Vi ste pri prvem preiskova-nju sami obstali, da ste z nagim nožem moža napadli.

Zatoženi. Da, ker sim se spomnil, da sim ga z pipcem mahal.

Predsednik. Ste tedaj vedili, da je bil gol?

Zatoženi. Da, ko sim preč šel, popred pa nisim tega vedel.

Predsednik. Ste potem naravnost domu šli?

Zatoženi. Da, pa bi ne bil šel, ker nisim vedel, če so drugi proč šli, ker je pa Köpf koj proč stekel, sim za njim tekkel.

Predsednik. Niste potem še šli v neko ker-čmo?

Zatoženi. Da, v Schweinbart, tu sim bil v kerčmi še do polnoči, in potem sim domu šel.

Predsednik. Je bil še kdo drugi razun Köpfa pri vas, ko ste v Schweinbart prišli?

Zatož. Vertnarja, Mauser, Kunst in Jožef Presler.

Preds. Ko se v Schweinbart pride, se gre memo hiše vaših staršev?

Zatož. Ne, hiša leži zgoraj v tergu in pri gradu se gre noter; mi smo koj spodej v ker-čmo šli in popred se nismo domu podali. Ko pridem domu, grem koj v hlev in se vlečem, ker je bilo že zlo pozno in ker sim moral dru-go jutro zgodaj vstati.

Preds. Ste se slekli?

Zatož. Da, svojo obleko sim obesil in se v postljo vlegel.

Preds. Koliko je bila ura, ko pridejo žan-darji po vas?

Zatož. Ob eni; ker je ura dve bila, ko pridemo v Matzen.

Preds. Kako obleko ste imeli?

Zatož. Na tergu nedelsko, katero imam da-nes in dolgo podloženo zimsko suknjo.

Preds. Kje so bila vaša druga oblačila?

Zatož. V izbi, kjer mati in oče spita, ki je bila zaperta in jaz nisim mogel noter. Ti dan sim bil popred v vinogradu in moja sestra je ob enajstih z mano domu k južni šla. Nato mi dajo oče dva goldinarja rekoč: „Veš; da-nes greš na somenj, prinesi mi kapo z zele-nim okrajkom.“ Nato slečem delavnično oble-ko in se v nedeljsko napravim.

Preds. Kako obleko ste imeli, ko so prišli žandarji po vas?

Zatož. Ko pridejo žandarji z gospodom žu-panom pome, sim imel tisto obleko, katero sim na somnju imel? Mati so bili tudi zraven, in ko žandarji rečejo, da naj vstanem in z njimi grem, pravijo mati: „Če boš zapečrt, se na-pravi v vsakdanjo obleko.“ Jaz sim to tudi storil. Potem gremo v Matzen, in tu me za-prejo.

Gospod predsednik nato ukaže zatoženemu več nožev pokazati, od katerih on enega za tacega spozna, ki je bil v njegovi vsakdanji obleki in ktere ga v Matzen sabo prinese. On o tem takole govori:

Ko pridem v Matzen, me sodnik koj ne sprašuje, ampak še le drugi dan me praša, če imam kaj pri sebi, in nato mu dam, kar imam, namreč nož, nekoliko denarja in bič, ktere ga sim ti dan popred pred mlinom našel. Mar-tin Köpf si je tisti dan pipo kupil; cevka je bila predebela; on me je prosil, da jo popravi, za nož; jaz ga pa nisim imel in mu ga toraj tudi nisim zamogel dati.

Preds. Niste razun Köpfa in Mausera ni-kogar za nož nagovorili?

Zatož. Nikogar.

Preds. Niste Baura popred vidili.

Zatož. Ne, še le drugi dan sim zvedel, da se mu Bauer pravi.

Preds. Niste nikdar v Gänse Dorf prišli?

Zatož. Pač, kake dvakrat sim gospode na železnico peljal, pa sim se koj spet vernul.

Pred. Vas ni enkrat poljsk čuvaj rubil?

Zatož. Ne.

Gospod predsednik pokaže kožuh, in praša, če je Bauer tacega imel, kar zatoženi ne za-more povedati.

Preds. Ste žlahta Jožefu Preslerju?

Zatož. Njegov in moj oče sta brata.

Preds. Jaz vas opomnim, da ste pri per-vem preiskovanju rekli, da ste z golim nožem mahali, pozneje pa ste djali, da ste ga med tem odperli, ko ste bili z njim.

Zatož. Tega ne vem; rekel sim, da sim možu kake dve z pestjo založil in da sim po-tem z nožem bil, tega pa ne vem, kako mi je v glavo prišlo, nož odpreti.

Tako se je končalo spraševanje zatoženega in na to se zaslišijo priče.

Perva priča je bil pomočni točar v občinski kerčmi v Ragendorfu, kjer je bilo dne uboja več fantov iz Schweinbarta, med njimi tudi zatoženi. On je vidil, kako je Jožef Presler Baura pri mizi z pipcem žugal, ker mu je hotel smotko v usto vtaknuti. On mu reče pri tej priložnosti, da naj nož spravi. Sicer ni nobenega prepira zapazil.

Na vprašanje državnega zastopnika, če je to žuganje v resnici ali le v šali bilo, pravi priča, obojavljaje se, da je znalo v šali biti.

Zagovornik, dr. Berger predloži, da se pri-či nož pokaže; ko se to stori, pravi priča, da je te pokazani nož tisti, ktere ga je zatoženi imel in pokaže kako da ga je deržal.

Priča Martin Köpf se ne vzame v prisego. On pove, da je takrat na somnju nov nož za prešiče klati, kupil. (Ko se mu nož pokaže, ga spozna.)

Ob petih je prišel v kerčmo: bili so ondi fantje iz Schweinbarta, čevljar in Gabriel Re-gendorfer sta bila zraven. Kmalo gredo v prvo nadstropje, kjer ga precej spišejo. Ko pozneje nazaj pridejo, stoji nek mož spodej, ki pravi: „Fantje, če greste domu, grem z vami, vendar bom še nekoliko pil“; on si po-tem nalije in gre in zgrabi Sebastjana Pre-slera in ga strese. Sebastjan pravi: „Pojte proč, meni tega ni treba.“ Mož pa noče proč iti, in tu mu klobuk pokloftajo. Sebastjan Presler gre potem za pričo. Zunaj vrat ga zgrabi mož in po njem bije.

Kdo pa da je prvi udaril, ne ve priča.

(Konec sledi.)

* Iz Dunaja se piše v „Kath. Bl. v M.“, da je gosp. Dr. Knobleher 4. dan pretečeniga mesca Dunaj zapustil, ter se podal skoz Linc in Solnigrad v Monakov, kjer se bo nekaj časa mudil, potem gre skoz Insbruk v Rim. Po tem ko bo svetimu Očetu vspeh svojiga mis-jona naznanil, in nove sporočila zastran noviga vinograda Gospodoviga v znotranji Afriki pre-jel, misli konec mač. serpana v Terst priti, in se potem s svojimi tovarsi, ki ga bodo tam perčakali, od ondod v Aleksandrijo podati. (Bo saj mende gosp. generalvikar tačas še na Kranjsko za kak dan peršel, kakor nekteri upajo, ker bo že tako blizo?) Konec kozo-perska upa zopet na svojim mestu v Hartumu biti. Gosp. Knobleher je v Hartumu zapustil 3 duhovne, k tem bo perpeljal še 12 tovaršev — in sicer 8 duhovnov in 4 svetne. Med pos-lednjimi je cesarsk vertnar, kterimu je svitli cesar pervoljenje dal, z dosedanjo plačo se misjona vdeležiti, ali, če hoče, tudi čez kej let nazaj na Dunaj v svojo službo priti. Tudi

neki učenik farne Brun-ske šole se je k njim perdružil, kteri se ravno misli kovačarije učiti, de bo s tako umetnostjo misjon pospešil. Nei-zrečeno koristno pa bi utegnilo biti, de je tudi jutrodeželsk bukvtiskar za misjon perdobljen in z vso k tej reči potrebno pripravo iz Dunaj-ske tiskarne obilno preskerbljen. Gospod gene-ralvikar je sam rekel, de so njegove želje in nadjanja popolnoma dopolnjene, ker vlada je vse storila, serčnemu misjonarju v njegovim obširnim prizadevanji na pomoč priti. Odpra-vila je napotja, ktere so mu od strani avstri-janskiga poslaništva v Hartumu žugale; per-volila mu je letin znesik 1000 gold. iz re-demtorističkiga zaklada; je vsim avstrijskim škofam svoje dopadajenje naznanila, de k temu sv. namenu perpomorejo, in poslednjič je tudi pervolila, v celim cesarstvu društva v prid misjona napraviti. Odbor imenitnih in visokih katolčanov se je vredbe tega društva lotil; med njimi so ministerski svetovavci Dr. Me-sutar, Koller, Hock, dvorni svetovavec Hurter, grof Fries, grof O'donnel, korar Kolumbus, dekan Horny, in drugi. Varh tega društva, ki se bo „Mariina bratovšina“ imenovalo, je bil prošen biti prevzvišeni gosp. kardinal Švar-cenberg, in upa se, de bo on, kakor je ves blagoserčnih in cerkovnih misel, v to prošnjo tudi dovolil. Kolikor se ve, se tovarši te bra-tovšine zavežejo, vsak mesec 5 krajezarjev dati, in kratko molitvico za serčno oznano-vanje sv. evangelija med Zamorci moliti. Gosp. generalvikar je dobil tudi mnogo obilnih darov za božjo službo v novim misjonu, in ravno zdaj misli mlad umetnik Führichoviga učeni-štva podobo za altar prve misjonske cerkve v Hartumu začeti malati. Pogumni misjonar je svesto lepo število Dunajčanov zlasti iz vikših stanov za sv. vero vnel in navdihnili, in v tem pomenu je tudi njegovo tritretletno prebivanje na Dunaju za naše ubožnoversko stolno mesto nekaki misjon bilo. Zmed 8 du-hovnov, ki jih bo gosp. Dr. Knobleher seboj vzel, ni nobeniga Dunajčana.

(Danica.)

* Po merjenji do konca 1848 leta znese velikost našiga cesarstva nekako 12,123 štir-jaških milj, je tedej okoli 2000 štirjaških milj veči od Francoskiga, in nekako 2¼ krat to-liko kot Prusija. — Število prebivavcov v celim cesarstvu (po števenji 1846) znese 37,443,033 duš, tedej skorej za 2 milijona več kot na Francoskim, več kot pol več ka-kor na Pruskim. — Po razločnosti vere je 30,052,068 katolčanov med njimi 26,357,172 latinske, 3,694,896 jutrovske šege ali obreda), — 3,161,805 razkolniških ali nezedi-njenih grekov, — 1,286,799 protestantov (lutanarjev) avgustanskiga spoznanja, — 2,161,765 protestantov helveškiga spoznanja, — 15,541 unitarcov, — 2350 družih ločin, in 729,005 judov.

* Vravnavo c. k. policijskih vradnij krono-vine nad Anizo je že cesar poterdil.

Moravska.

Dr. Mandelblüh, ki je bil v Olumucu za mestnega župana zvoljen, se je prostovoljno županstvu odpovedal, toraj je bila 12. t. m. nova volitev.

Ogerska.

* V Pest je prišla naredba, da tisti posest-niki hiš, kterim so bili po topki zrušene, ako nove sozidajo, ni treba 10 let davka plače-vati.

* V Gjuru se je tako huda goveja kuga pričela, da je v kratkem času 100 volov padlo.

* 26. pr. m. so medvedi v gorah pri Novi vasi na Ogerskem pet volov stergali, ki so se ondi pasli.

Serbsko.

Temišvarške novine naznanijo sledečo čudno prigodbo: Te dni se je prineslo h kerstu iz Pančeve novorojeno dete, ki je imelo dve glavi, pa koj po kerstu je umerlo.

Dalmacija.

Poglavarstvo v Zadru je tistemu, ki bi tako osebo zvedel, ki se je 27. maja pri zropanju berzoposle na Velebitu vdeležila, 500 — 1000 gold. obljubilo. Naznanitelj se ne bode naznanil, ker je potreba, da ga osveta roparjev ne zadene.

Lombardo-beneško kraljestvo.

20. julija se bo v Benetkah svobodno pristanisče odperlo.

Tuje dežele.

Bosna.

Iz Bosne se piše konec mesca junija v Reichszeitung:

Znabiti, da se vam čudno zdi, da se iz te vboge dežele po vdušenju vstaje nobene vsele novice ne sliši. Komur pa so razmere znane, se ne bo čudil. Popred, ko kristjani niso nobene pravice imeli, niso muzlimu nobene skrbí prizadjali, on se ni bal, da bi mu raja zamogel kaj storiti, on je vedel, če je denarja, živeža ali drugih reči potreboval, da sme in zamore, kar mu je drago, kristjanom vzeti in da ga kaznovavna roka nikdar ne bo zadela. — Akoravno se dan današnji še vedno ravna, kakor se je popred ravnalo, je vendar že tanzimat v persih muzlimu zbudil novi huji serd in zraven tudi strah in sum, da bi mu dozdana pravica, kristjana tretji in dreti, znala odvzeta biti. — Po veri, razmerah, nevednosti, stari slepoti, na katero bolj derži kakor se je le kdaj to zgodilo, meni, da je on in njegovo carstvo na robu pogina, on ve, da je bil v vstaji zmagan, da so bili njegovi verski brati vjeti, k smerti, ječi in prognanstvu obsojeni, in meni, da so le kristjani vzrok te silne promembe, tega zla in ta nesreče, ki Izlamu žuga. V sovraštvu zoper križ ga mnogo dogodb podpera, kakor: da je popravlja joči Omer paša kristjan bil, da je njegova okolica kristjanska (ogerski beguni) itd. — Zavolj tega je muslim zdaj še bolj razkačen. Zavolj tega kristjanu vsako malenkost za zlo vzame, katero bi bil popred lahko prenesel, in ker le more, se maščuje. Raja po celem deželi plaka in toži, in le takrat svoje serce odkrije, ko ve, da ga kak sovražnik ne čuje, kjer se sicer boji, ker Turk družega noče, kakor da ga hvalijo, in tožnika kaznuje. Upanje, katero so na Omer pašata stavili, je brez sledu zginulo. Turki svoje nesramnosti vedno še počenjajo in nikdo jih ne overa, vendar pa to počenjajo kolikor morejo na skrivnem. Vi bi znali prašati, zakaj da se raja ne pritoži? — Ker so njegovi sodniki stari turški prenapetneži (ne Bosnjaki), ki so se zmed najnižje verste ljudi na take stopnje dvignuli, ki na družega ne gledajo, kakor na svojo mavho, ki družega ne žele, kakor kristjane stiskati in dreti, ker od pravice ne vejo nič. Napihneni kajmakan v Sarajevem je ostro zapovedal katolški duhovščini, da mora kristjanom oznaniti, da jim je prepovedano prošnje ali pritožbe vlagati zoper Turke, on ima kaj bolj vašnega opraviti kakor se s takimi rečmi vkvarjati; ako bi se kaj takega zgodilo, bo dal provisva zapreti in stepsti. Nek samostanski predstojnik se je pritožil o silodelstev, ki so se nad deželani pripetile in komaj se je rešil, da ga niso v Travniku v ječo vergli. Drugi duhovniki so se tudi o nesramnostih, ktere Turke počenjajo, hotli pritožiti, so to opustili, ker so

se bali in vedili, da nič ne opravijo. Prodajci ne prejmejo denarja, ampak le pobotni list, kjer je vedno manj zapisanega, kakor je blago vredno. Pri nas ni res, da se na vojski, denar potrebuje. Vojaki kradejo, ropajo, plačila pa ne dobe.

Tako se zdaj dela cesta iz Sarajeva v Travnik. Brez da bi to sila slabo cesto popisal, samo to povem, da cesta državni denarnici ne vinarja ne prizadene, ker Bog je dal kamnje in les, in sila tirja vse moške prebivavce iz mesta in kmetov od 10. do 80. leta s palico skupej, pesek, kamnje les in perst skupej prinašati in perst kopati. Nobeden ni tega dela oprost, tudi duhovščina ne, in clo vladika je moral, saj vpervo vrečo na herbtu tje nesti. O takem ravnanje se ne da daleč govoriti, ker se že tako lahko zapopade, kam da kaže; vlada le sama sebi škodje, ker na vsako vižo kupčijo in občenje zata. Nek mož, ki je rekel, da cesta ne bo kaj veljala, je moral zato v ječo v Travnik se vsesti.

Take zgodbe se žalibog! vsak dan iz kmetov slišijo in toraj lahko zapopadete, da je vera v Omer pašata popolnoma zibnula. Omer paša ni civilni poglavar, on je le vstajo srečno zmagal, in zato mu hvalo vemo, ali vrvanje dežele, ni njegova reč. Njegove misli so v Černigori, kamor misli udariti. On hoče, da ga v vojskah in zmagah slavijo kakor do zdaj, akoravno še nikdar ni z rednimi vojaki opraviti imel, ampak vedno le z vstajniki. Ne le Černogoro, tudi Serbio pridobiti, žele Turki; to pa menda Serbom ne bo spanja krajsalo, in jim sivih las delalo.

* Iz Bosne se naznani, deloma po telegrafskem sporočilu sledeče v bosniških zadevah:

Nek Mujaca Adžić iz Bihaća v Krajini strahno okrutno z kristjani ravna, ker je v kerščanskih hišah Ale Kedića iskal, ki se po gojzdihi potika in tu in tam v kakej kerščanskej hiši siloma jedil vzame. Mujaca povsod za njim hodi s 30 tovarši. Akoravno kristjani terdijo, da je Ale Kedić že davno odšel, vendar jih okrutno tepe z debelim spletenim bičem. Tako se je poslednjič z popom Ragac zgodilo. Bil je tako stopen, da bi znal umreti. Ljudi za noge na drevesa obešajo in do kervavega z biči tepejo. Mnogo kristjanov se je namenilo na avstrijsko zemljo se preseliti, pa boje se, da bi se z njimi potem še huje ne ravnalo, ako bi morali spet nazaj se preseliti.

Ravno se naznani iz Zagreba, da je neka rodovina zavolj pretepanja po Mujaču Adžiću na avstrijsko zemljo prišla.

Nemška.

„Hamb. Corr.“ naznani: Prepri z avstrijskimi vojaki se vedno pomnožujejo. V Mölnu se je 8 avstrijskih vojakov s podmojstri teplo, katerim so se tudi drugi ljudje pridružili.

Francoska.

* Francoski predsednik spet po kraljestvu potuje, poslednje dni se je podal v Poitiers.

* Iz Pariza se naznani, da se ondašnje poljsko slovstveno društvo trudi z napravo poljskega narodnega doma. Doneske nabirajo gospodje, Adam Mickievič in Ladislav Zamojski v Parizu, Dragotin Szulozewski v Londonu, potem Jožef Sobolewski v Genui. Do 28. junija se je že 10120 frankov nabralo, kjer so se posebne skazali Korecki, Czacki in knez Czartoryski, ki so po 2000 frankov podarili, potem kneginja Czartoryska iz Würtenberskega, Sobolewski, Zamojski in drugi so podelili po 1000 frankov.

* 12 udov upornega društva so zaperli in dvanajsti razglas s skrivno tiskarnico so ovo-

hali. Pri 13 demokratih, ki so bili sumljivi, so hiše preiskali.

* „Assemblée nationale“ zglaši sostavek, po katerem so se tri severne prvooblastne vlade zavezale, vladam v Rimu, Neaplu in Florencu svojo pomoč ponuditi, ako bi v tih državah revolucijsko gibanje vstalo. Tej novici so se v Parizu zlo čudili.

* Poprejšni turinski nadškof Franzoni je že nektare dni v Parizu.

* Po Francozkem se delavci zlo iz delavšnic spuščajo, kar je hudo znamenje za vlado, ker so ji praznuvajoči ljudje naj bolj nevarni.

Danska.

Vojska v Schleswig-Holsteinu je Dance stala 60 milionov.

Laška.

Neapolitanski kralj se je s svojo rodovino, iz Gaete pridši, v Porto d'Anzio podal in potem v Gandolfo, kjer je zdaj papež. Jezuita, ki je o spovedi pridigal, so na cesti kamnali; zavolj tega se je 6 oseb zaperlo.

Rusovska.

Da se zamorejo potni listi na Rusko dobiti, se je sledeče ukazalo:

Vsak, kdor hoče na Poljsko ali Rusko iti, mora pri predstoječi krožni vladi po zadevajočem okrajnem poglavarstvu prošnjo vložiti, v kterej mora biti zaznamovan kraj, kamor se želi potnik podati, kakor tudi kaj da ima ondi opraviti. To mora okrajno poglavarstvo vradno potrditi. Vsak prosivec mora tudi od županije in sodništva spričo imeti, da se je vedno dobro zadržal, da se v politiki nikdar ničesar ni okrivil in ravno to se tirja od njegovih spremljevalcev, služabnikov itd. Potniki, ki se o zadevah pravd tje podajo, morajo to zadevajoči ruski vradni skazati. Kdor službe išče, se mora skazati, da ima ondi že gotovo službo. Ako se je vse to spolnilo, se pošlje potni list od zadevajoče krožni vlade naravnost na c. k. ministerstvo zunajnih zadev poslati z vsimi spisi, ki so bili krožnemu poglavarstvu predloženi. Potni list se ne sme naravnost prosivci izročiti.

* Ruska vlada je z nova dovolila, da smejo na ruskih brodovih na baltiskem, azovskem, črnem morju in na Donavi, ki v tuje pristanisča jadrajo do leta 1856 še tuji kapitani in tri četertine tujih mornarjev biti.

* Po naj novejših novica iz Odese so bili Rusi zopet v vshodnih krajih tepeni. En od delk ruskih vojakov, ki so bili na nekem otoku, zagrabijo Turkomani nenadoma in ga popolnoma končajo. Zapalili so tudi Rusom 5 brodov. Pravijo, da so se Čerkesi z Turkomani zoper Ruse združili.

Turška.

V Carigradu se je zaklad za vstanovitev narodne banke, ki znes 100 milionov piastrov nabral.

Turška Serbska.

Znanega generala Stefana Kničanina je hotel neki Kukic umoriti, kar mu pa ni po volji steklo. Bil je nagloma zasačen in v ječo veržen. Kničanin je velik podpornik kneza.

Ljubljanski novičar.

Letos imamo vsak dan gromenje in plohe. V sredo po noči je treslo v nek kozolet blizu Tomačevega, v četrtek večer pa v kozolet na Viču, ki sta oba pogorela. V petek popoldan ob dveh je med viharjem silno soderga v Ljubljani šla, in vmes tudi precej toče. Da bi le kje drugod ne bila kake večje nesreče napravila.

Kdor želi v *vradnim* ali pa v *oznanilnem* listu karkoli si bode naznaniti, plača za vsako verstico z navadnimi čerkami za enkrat 3 kr., za dvakrat 4 kr. in za trikrat 5 kr. in za vsakokrat je še 10 kr. za kolek po

Vradni list št. 42.

novi postavi za plačati; kdor sam ne utedne v slovenskim jeziku sestaviti, zna nam tudi sstavek v nemškem jeziku poslati, proti tem, de od vsakih treh tiskanih verst en krajcar za prestavljenje odrajta.

k 56. listu Ljubljanskiga časnika, vtorik 15. Mal. serpana 1851.

Št. 5886.

Razglas

(123.) 3

c. k. krajskega deželnega poglavarstva 2. julija 1851, zastran ravnar za vgotovo doneskov občne požitnine za upravno leto 1852.

Vsled razpisa visocega c. k. denarstveniga ministerstva 15. Junija t. l. št. 19665/1072 se ima donesk občne požitnine za upravno leto 1852 tako in po tajistih določbah ugotoviti, kakor je bilo za upravno leto 1851 predpisano.

Po tem visokim zaukazu se bodo:

1. Obravnave za občno pogojenje družtev obdačencov ali celih davkovskih srenj in davkovskih okrajev kakor tudi za vnaem vzetje samo za eno leto z ali brez prideržanja molčecnega ponovljenja sklepale.
2. Ostane kakor doslej od teh obravnnav ugotovba dožitninskih doneskov od olarij in žganjarij sklenjena.
3. Se ustanovi, da imajo dožitnini podverženi započetniki izrekbe, katerih jim je za doseženje dohodno urednijskiga pripušivnega lista treba, najpozneje do poslednjega dne mesca julija tega leta prepodati.

Gustav grof Chorinsky l. r.
c. k. poglavar.

Št. 5837/797.

Razpis konkurza.

(128.) c 2

Ker je pri učilnici porodišca v Ljubljani stopnja asistenta spraznjena, s katero je razun svobodnega stanovanja v napravi, vsakoletne derve peterih sežnjev in 18 liber sveč 300 goldinarjev iz učilniga zaklada dovoljenih, spraznjena, se razpiše konkurs za novo postavljene taiste do 10. avgusta t. l. s pristavkam, da je z njo pomočno opravilo v tej bolnišnici in nornici združeno.

Prosivci za to stopnjo, ki se na dve leti razpiše in zamore na dve leti še podaljšati, imajo svoje prošnje z diplomami in drugimi spričbami o zdravniških in porodniških vednostih, potem da so neoženjeni, lepiga zadržanja, da znajo slovenski jezik, ali kako drugo slavensko narečje, do imenovane dobe pri podpisanim vodstvu vložiti.

C. k. vodstvo učilnice za babice.

Ljubljana 6. julija 1851.

Št. 1909.

Oglas

(118.) 3

C. k. okrajna sodnija Žužemperk da na znanje: de je ona po prošnji gosp. Matia Epih-a iz Poloma št. 10 zoper gosp. Franceta Tekaučič-a iz Hinje št. 20 zavolj dolžnih 195 gold. c. s. c. iz sodniške poravnave 4. dne kozaperska 1850 št. 1153 izpeljavno javno zdražbo privolila, pri kateri bota popred pod kerški farovš podložna polovica zemljovanja z pohištvm in en voz omenjeniga gosp. Franceta Tekaučič-a prodana; zemljovanje je cenjeno na 570 gold. in voz na 4 gold. Javna zdražba bo deržana v Hinjah 24. maliga serpana, 25. velkiga serpana in 22. kimovca vsak bart ob 9 uri dopoldne.

Ako ena ali druga reč pri prvi ali drugi zdražbi ne bo za gor imenovano ceno ali draži prodana, bo pri tretji zdražbi to je 22. kimovca tudi pod ceno oddana. Zapisnik cenitbe, izpis iz javnih bukev in zdražbeni pogoji, po katerih ima kupčivc 60 gold. pred zdražbo vložiti, zamore vsak pregledati v navadnih uradniških urah pri ti sodnji.

C. k. okrajna sodnija Žužemperk
6. roznika 1851.

sodnik:
Laurič.

Št. 3409.

Razglas

(125.) 2

Jakob Magajna iz spodnih Urem, cesijonar svojiga očeta Tineta Magajna-ta je 23. roznika 1851 pod št. 3409 Jakoba Jankovič-a iz spodnih Urem in njegove neznane erbe alj pravne naslednike zastran opravljanja pre-

notacijona 360 goldinarjev 5% obresta in pravnih stroškov, pri podpisani sodnji tožil in ta tožba se bo 2. dan Oktobra 1851 ob devetih dopoldne ustmeno obravnavala.

Za neznane tožence je sodija in sicer za njih stroške Jožefa Tomine-a iz spodnih Urem kuratorja izvoljila. Toženci naj tedaj sami k obravnavi pridejo, alj pa naj kuratorju svoje

Št. 5210.

Oznailo.

(124.) c 2

Pri tukajšnej poštni vradni leži že dalj časa več spodej napeljanih denarnih in voznjopostnih poslatev, ki se niso mogle izročiti in so se toraj spet sem poslate. Tisti, ki so te pisma na pošto dali, ali jih prejeti imeli, so tedaj povabljeni o treh mescih po te poslatve priti in recepise pokazati proti tem, da zadevajočo poštino odrajtajo, ali naj pa pisma reklamirajo, sicer se bo ravnalo z njimi po §. 31. voznjopostnega reda od 6. julija 1838. Kdor se pozneje oglasi, zamore le takrat pisma nazaj dobiti, ako natanjko lastnino skaže.

Zaznamek pisem

N a p i s	Kraj kamor se ima poslati	Zapopa-dek	Vrednost		Teža	
			gold.	kr.	Funt	lot
Jovan Miholič	Dunaj	Bankovci	2			
Venceslav Czapp	Semerling	"	15			
Nikolaj Poterbujes	Berno	"	2			
Jovan Jakšič	Jankin	"	2			
Jovan Novak	Vesprim	"	4			
Adrej Zabukovec	Reka	"	2			
Tomaž Silvester	Požun	"	3			
Anton Albrecht	Florene	"	1			
Franc Žagar	Palma	"	2			
Helena Vidmar	Kersko	"	8			
Jovon Ohači	Ptuj	"	1	30		
Maria Zlatenčič	Terst	Razne reči	—	50	—	5
Franc Blaž	Zagor	"	—	—	—	26
Anton Lamer	Novomesto	"	—	—	4	—
Bogomil Tucco	Gorica	"	—	—	1	—
Franc Križman	Postojna	"	—	20	—	8
Wecherheim	Munakovo	"	4		—	5

C. k. poštno vodstvo
Ljubljana 3. julija 1851.

Št. 2115.

Oznailo.

(126.) c 2

Visoko c. k. ministerstvo kupčije, obertnije in javnih stavb je z razpisom od 24. junija t. l. št. 3401/C za drugo polovico 1851 poštno jeznino za enega konja in enojno pošto za spodej imenovane kronovine in okrajne, kakor sledi, določilo:

Na Zgornjem Avstrijskem z . . . 1	gold — kr.
„ Solnograškem z 1	„ — „
„ Českem z 1	„ — „
„ Moravskem z 1	„ — „
„ Krakovem z 1	„ — „
„ Lvovu z 1	„ — „
„ Černovicu z 1	„ — „
Na Silezkem z 1	„ — „
„ Ogerskem z 1	„ — „
„ Vojvodini in temeškem Banatu s Sedmograškem z . . 1	„ — „
Na civilnem Horvaškem in Slavonskem (razun Primorja) z 1	„ 2 „
„ V horvaško-slavonskej granici (razun Otočanskega, Likanskega in Ogulinskega polka) z 1	„ 2 „
Na Spodnjem Avstrijskem z . 1	„ 4 „
„ Koroskem z 1	„ 4 „
„ Štajarskem z 1	„ 4 „
„ V Montanskem okrožju (horvaškem primorju) z 1	„ 4 „
„ Ogulinskem polknem okrožju z 1	„ 4 „
Na Krajnskem z 1	„ 6 „
„ Tirolskem in Vorarlberskim z 1	„ 8 „
„ Primorskem (v Terstu) z . . 1	„ 8 „
„ V Otočanskem, Senjskem in Likanskem polknem okraju z . 1	„ 10 „

Odrajtvilo za pokriti postajni voz se na polovico in za nepokritega na četertinko plače, ki je za konja in enojno pošto v zadevajočem okrožju za jeznino odmerjena, določi.

Zapitnina za poštne voznike in kolomaže ostane pri starem.

C. k. poštno vodstvo
Ljubljana 7. julija 1851.

Št. 2114.

Oznailo

(127.) c 2

Visoko c. k. ministerstvo za kupčijo, obertnijo in javne stavbe je z razpisom od 23. junija t. l. št. 3030/C pri naznanenju določb o ravnanju z popisavami poslancev in konsulov zavkazalo, da c. k. vradnije poslancev in konsulov v zunajnih deržavah od dopisav od privatnih oseb, ki niso poštne proste, nimajo poštne odrajtovati, in da imajo toraj osebuje osebe pisma, ktere na vradnije poslancev ali konzulatov pošlejo, frankirati pri oddaji, in nasproti, ako pridejo nefrankirane pisma od c. k. poslaništev ali konzulatov na avstrijske privatne osebe ali vradnije, ki niso poštne proste, da imajo te poslednje poštino, in za dopisave iz nemško-avstrijske poštne zveze tudi pridevk poštne odrajtati.

C. k. konsulatom je prosto nefrankirane pisma privatnih oseb ali vradnij naše deržave, ki niso poštne proste, jemati ali ne.

Kar se s tem sploh naznani.

C. k. poštno vodstvo

Ljubljana 7. julija 1851.

Ces. kralj. loterija.

Naslednje številke so vzdignjene bile:

V Terstu 5. mal. serpana:

63. 13. 84. 83. 43.

V Gradcu 12. mal. serpana:

86. 74. 51. 69. 5.

Na Dunaju 12. mal. serpana:

45. 23. 29. 16. 85.

Prihodno srečkanje bo v Terstu 19. in 30. mal. serpana v Gradcu in Dunaju pa 23. mal. in 6. vel. serpana.